

Referat

13. september 2024
Sagsnr.: 31-2610-63
Reference: MBRS

Emne Møde i Styrelsen for Patientsikkerheds Dialogforum
vedrørende Komplementær og Alternativ Behandling (DKAB)

Mødedato Fredag den 13. september 2024, kl. 13-16

Sted Styrelsen for Patientsikkerhed, Islands Brygge 57,
2300 Kbh. S., Auditorium

Deltagere Medlemmer af DKAB:

Bente Møller, Styrelsen for Patientsikkerhed (formand)
Christine S. Schjødt, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Maj Bekker-Jeppesen, Danske Patienter
Marianne Palm, Danske Patienter - *afbud*
Nanna Bacci Hartz, Danske Patienter
Anette Hansen, RAB forum
Benny Hansen, RAB forum (suppleant)
Lotte Odsgaard, RAB forum
Mie Thorsen, Sundhedsrådet
Sofie Hyllested, Sundhedsrådet
Nana Hellsten, Sundhedsrådet
Anja Funder, Landsorganisationen NaturSundhedsrådet
Manuela Lærke, Landsorganisationen NaturSundhedsrådet
Lillian Wong, Landsorganisationen
NaturSundhedsrådet (suppleant)
Anna Iben Hollensberg, Dansk Selskab for Orthomolekylær
Medicin
Louise Rønnau, Dansk Selskab for Komplementær Medicin
Mads Abel, Dansk Behandlerforbund (suppleant)
Mia Lafrenz, Praktiserende Akupunktører - *afbud*
Anette Ulstrup, Forbrugerrådet
Geert Amstrup, Lægeforeningen
Mette Lunde, Dansk Sygeplejeråd
Mona Bindner, Jordemoderforeningen - *afbud*
Gurli Petersen, Danske Fysioterapeuter
Tina Solveig Koch, Ergoterapeutforeningen - *afbud*
Jens Valdemar Krenchel, Dansk Kiropraktor Forening
Hanna Tómasdóttir, Danske Osteopater - *afbud*

Yderligere deltagere fra Styrelsen for Patientsikkerhed:
Mette Braad Sander, specialkonsulent
Jens Vikner, jurist
Sofie Amalie Sandstrøm, læge (referent)

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**
Tilsyn og Rådgivning Øst

Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf.nr.: +45 7222 7450
E-mail: trost@stps.dk

www.stps.dk

Referat fra møde i DKAB den 13. september 2024

Punkt 1. Velkomst v/Styrelsen for Patientsikkerhed

Bente Møller bød velkommen til det første møde i DKAB, som erstatter det tidligere SRAB. I den anledning er der også blevet udarbejdet et nyt kommissorium. Flere af deltagerne til dagens møde kommer fra organisationerne, som tidligere har været involveret i SRAB, men kredsene er også suppleret med nye deltagere.

Punkt 2. Præsentationsrunde

Deltagerne præsenterede sig selv, og den organisation de repræsenterede, samt hvilken funktion de bestred.

Punkt 3. Oplæg v/ Nanna Gram Ahlmark, seniorforsker og Ola Ekholm, seniorrådgiver fra Statens Institut for Folkesundhed om forskningsprojekt vedr. [Alternativ og komplementær behandling blandt mennesker med kroniske smerter i Danmark \(sdu.dk\)](#)

Seniorforsker Nanna Gram Ahlmark (NGK) fra Statens Institut for Folkesundhed præsenterede sammen med seniorrådgiver Ola Ekholm (OE) et forskningsprojekt om alternativ og komplementær behandling blandt mennesker med kroniske smerter i Danmark. Se vedhæftede præsentation. Forskningsprojektet er et samarbejde mellem Statens Institut for Folkesundhed, DAKOBE og det Tværfaglige Smertecenter på Rigshospitalet. Efterfølgende var der en god dialog med spørgsmål fra deltagerne.

Anja Funder, Landsorganisationen NaturSundhedsrådet spurgte, om man i forskningsprojektet havde opgjort, hvor mange af dem, som brugte alternativ behandling, der også havde benyttet sig af fysioterapi. OE svarede, at det havde de ikke. Da forskningsprojektet var en tværsnitsundersøgelse, kan man heller ikke fastslå, om patienterne først har søgt behandling med fysioterapi og efterfølgende alternativ behandling, eller om det har været i omvendt rækkefølge.

Mette Lunde, Dansk Sygeplejeråd spurgte, hvordan det kan være, at folk med længere uddannelser oftere bruger alternative behandlere. Flere deltagerne foreslog, at det kan skyldes, at folk med længere uddannelse har bedre økonomi.

Mads Abel, Dansk Behandlerforbund spurgte, om man havde undersøgt effekten af de behandlinger, smertepatienterne havde fået. NGK og OE svarede, at det havde de ikke, men refererede til et andet studie med krigsveteraner, hvor data viste, at kropsterapi havde effekt på PTSD-symptomer.

Styrelsen for Patientsikkerhed spurgte, hvordan man havde udvalgt de personer med kroniske smerter, som deltog i de dybdegående interviews i forskningsprojektet. NGK svarede, at de var blevet rekrutteret via det Tværfaglig Smertecenter på Rigshospitalet og DAKOBE. Dette kan eventuelt give en mulig selektionsbias blandt forskningsprojektets deltagere.

Anette Hansen, RAB-forum spurgte ind til, om man i forskningsprojektet havde undersøgt forskellen mellem mænd og kvinders oplevelse af at blive lyttet til, når de fortalte om deres kroniske smerter. NGK svarede, at det havde de ikke, men hun tilføjede, at der blandt forsøgsdeltagerne var flest kvinder, som var bange for at blive opfattet som hysteriske.

Punkt 4. Drøftelse af fremtidige emner, der kan tages op på møder i DKAB v/ Styrelsen for Patientsikkerhed. Se vedhæftede kommissorium

Styrelsen for Patientsikkerhed lagde op til 15 minutters summen i små grupper til drøftelse af, hvilke emner deltagerne ønsker, der kan blive taget op til fremtidige møder i DKAB. Emnerne blev efterfølgende præsenteret på en tavle.

Emnerne fordelte sig således:

- Informeret samtykke
- (Patienters) autonomi
- Journalføring

- Brobygning mellem det etablerede sundhedsvæsen og alternativ og komplementær behandling
- Styrkelse af RAB-ordningen
- Markedsføring af sundhedsydelser
- Diagnoser i det etablerede sundhedsvæsen kontra det alternative og komplementære sundhedsvæsen
- Længere og mere omfattende uddannelser til alternative og komplementære behandlere
 - o fokus på højt fagligt niveau, samt evt. en fælles akkrediteret grunduddannelse for alternative og komplementære behandlinger - som i Tyskland
- Kvalitetssikring og kontrol af alternative behandlere
- Dansk model af det norske NAFKAM
- Patientsikkerhed
- Flere analyser
- Tværfaglighed
- Definition af alternativ behandling

Derudover var der også ønske om, at drøfte de nedenstående punkter, som dog umiddelbart falder udenfor DKAB's kommissorium:

- Vidensbank med forskningsprojekter
- Etablering af et nyt videnscenter
- Mere forskning indenfor komplementære og alternative behandlinger

Punkt 5. Oplæg v/ Anna Iben Hollensberg, speciallæge i almen medicin og heilpraktiker (udpeget til DKAB af Dansk Selskab for Orthomolekylær Medicin) om overblik over det europæiske komplementære område

Speciallæge i almen medicin og heilpraktiker, Anna Iben Hollensberg gav et overblik over det europæiske komplementære område. Se vedhæftede præsentation.

Hun nævnte bl.a. NAFKAM i Norge, som er en stor inspirator for de danske alternative og komplementære behandlere. Også EUROCAM arbejder på at få alternativ og komplementær behandling italesat i EU.

I Schweiz er der mange kantonen, som tilbyder alternativ og komplementær behandling. I Holland og Tyskland er der også flere sygehuse og institutioner, der arbejder med alternativ og komplementær behandling fx:

- Louis Bolk Instituut i Holland
- Charité i Tyskland
- Universität Witten/Herdecke i Tyskland

Punkt 6. Eventuelt

Lillian Wong, Landsorganisationen NaturSundhedsrådet præsenterede Foreningen Danske Naturopater og henviste til den nye forenings hjemmeside [Foreningen Danske Naturopater](#), såfremt deltagerne ønskede at vide mere.

Styrelsen for Patientsikkerhed meddelte afslutningsvist, at mødedeltagernes ønsker til oplægsholdere og lignende skal være styrelsen i hænde senest to måneder før hvert fremtidige møde. Ønsker mødedeltagerne selv at få længerevarende punkter på programmet, skal dette meldes til styrelsen senest én måned før et møde - med angivelse af hvor lang tid, der ønskes afsat til punktet. Kortere orienteringspunkter kan inkluderes under eventuelt, som vil være et fast punkt på dagsordenen.

Styrelsen for Patientsikkerhed takkede afslutningsvis for et godt møde og gav udtryk for, at styrelsen så frem til det videre samarbejde i DKAB.

Kommende møder i DKAB:

Fredag den 2. maj 2025, kl. 13-16

Frist for indsendelse af ønsker til oplægsholdere: **2. marts 2025**

Frist for at indmelde (længerevarende) punkter: **2. april 2025**

Fredag den 19. september 2025, kl. 13-16